

F O A E

pentru

MINTE, INIMA ŞI LITERATURA.

No. 23.

СЪМЪЕЪЪ 3. ДЕКЕМВРИЕ.

1838.

Д О Р Ъ Л .
(Dupa Schiller.)

ДІН АФЪНА' АЧАСТЪ ПАЛЕ
ЧЕ РЪЧІ НЕГЪРІ О 'НВЪЛІТ,
ДЕАШ ГЪСІ СЪ СКАП ВРЕО КАЛЕ
КЪМ М'АШ ЦІНЕА МОРОЧІТ!
ВЪД КОЛ' ДЕАЛЪРІ ДЕСФЪТАТЕ;
ЧІС' ТОТ ВЕРЪІ ШІ ТІНЕРКАЕ!
КЪМ Н'АМ АРІПІ АМПИНАТЕ
КЪ МАШІ ТРАЦЕ КЪТЪЪ СЛЕ!

ТОМЪРІ АЪЛЧІ ДЕ АРМОНИЕ
А ЧЕРЕАСКЪ ПАЧЕ СЪНЪ,
ШІ ШМОАРЕ ВЪНТЪРІ МІЕ
ЪН МІРОЕ ПАВКЪТ АДЪНЪ.
ВЪД АЪЧІНА ПОАМЕ АЪРІТЕ
АНИНАТЕ'Н КРЕНЦІ ШМЕРОАЕ,
ЪНАЕ ФЛОРИАЕ 'НФЛОРИТЕ
ІАРНА АНКЪ СТАЪ ВОІОАСЕ.

АХ! АКОЛОІ ДЕСФЪТАРЕ
ЪНАЕ СОАРЕ ТОТ АЪЧІЦЕ,
ОЪНЪТОС, ШІ КЪРАТ ТАРЕ
АЕР, КРЕД К'АКОЛО ЕСТЕ!
ДАР ЧЕА АНЪ СПЪЛЕІРАТЪ
КАЛЕА МІАЪ АМПЕДЕКАТ,
АКЪІ ЫНАЕ РЪДІКАТЪ
ІНИМА МІАЪ СПЪІМЪНТАТ.

КОЛ' ЗЪРІСК О АЪНТРЕ МІКЪ,
ДАР' КЪРМАШ НЪІ СПРЕ ПОВАЦЪ!
ІЪТЕ'Н ЕА, ШІ ФЪРЪ ФРІКЪ,
А ЕІ ПЪМЪЕ'С КЪ ВІАЦЪ.
ТЪ КЪТЕАЪЪ, Ш'АІ КРЕДІНЦЪ
КЪ ЗЪЛОГ ДІН ЧЕРІЪ НЪ ВІНЕ:
ПРІН МІНЪНІ НЪМАІ ПЪТІНЦЪ,
ОЪ ТЕ ТРЕАК' АКОЛ' ПЕ ТІНЕ. ***Ъ.

АСЪПРА ОРТОГРАФИВІ РЪМЪНЪШТІ.

РЕСЪНЕТ АД ЧЕАЕ ЧЕ С'АЪ ЗІС АН ОБІЕПТЪА АЧЕСТА
АМ „ФОАІЕА ЛІТЕРАРЪ“ НРО. 1, 6, 7, 8, 18, 20,
21, ШІ АН АЛ ДОІЛЕА КЪРЕ НРО. 2—4 ШІ 10.

ЧЕАЕ ЧЕ С'АЪ ВОРКІТ АСЪПРА ОРТОГРА-
ФИЕІ НОВАСТРЕ АН АРЪТАЦІІ НЪМЕРІ СЕ ВЕДЕ,
КЪ НЪ ФАК АЧЕА АНТІПЪРІРЕ, ПЕ КАРЕ О АШТЕ-
ПЪЪМ: ЧЕА ПЪЦІН АН АЧЕСТЕ ДОАЪ ПРІНЦІПА-
ТЕ НЪ СЕ ВЕДЕ НІЧІ О МІШКАРЕ ПЪН' АКЪМ;
КАНА ТОТЪШІ О ОРТОГРАФИЕ РЕГЪЛАТЪ, КЪ
КАТ МАІ ТІМЪРІЕ, КЪ АТЪТ ВА ФІ МАІ БЪНЪ
ПЕНТРЪ НОІ: АСТА О ПРІЧЕПЕМ КЪ ТОЦІІ. ТРЕ-
КЪТЪА, АДЕКЪ АНАІНТАШІІ НОВАСТРЕ АН СІМ-
ПАІТАТЕА ЛОР АЪ ФОСТ КЪ МЪЛТ МАІ СТАТОР-
НІЧІ АН ОРТОГРАФИЕ ДЕ КАТ НОІ. АСТЪЗІ
АВЕМ МАІ АТЪТЕ ОРТОГРАФИІ КЪЦІ СКРІТОРІ.
АЪХЪА АНОІРЕІ А ІНТРАТ АН НОІ; ДАР НЪ

штїм кѣм сѣ аноїм: пентрѣ кѣ маї ант-
тїѣ н'ам сїмцїт тоцї тревѣнца аноїреї;
апої нѣ кѣноштем прїнчепѣла, де ѣнде сѣ
порнїм. Пе мїне нѣ мѣ спарїе нїчї нѣ-
меле, нїчї лѣкрѣла „ноѣлѣї.“ Ачеаста
ансѣ мї о спѣне мїнтеа мѣа: кѣнд воїештї
сѣ те лашї де челе веки, тревѣ сѣ фїї
анкредїнцат, кѣ елѣ нѣ маї сѣнт ѣне,
— нѣ маї пот сѣ те дѣкѣ ла сѣжршї-
тѣла, пентрѣ каре ераѣ: акѣм сїмцѣ тревѣ-
нцїца аноїреї. Дѣпѣ ачеаста ѣрмеѣзѣ ал-
тѣ повацѣ а мїнцїеї: „каѣтѣ прїнчепѣла чѣл
„адеѣзрат, дїн каре аї сѣ порнештї.“ Да
кѣ ачесте доѣз сѣфатѣрї але мїнцїеї нѣ ле
вом пѣзї: нїчї вом аної еїне, нїчї не вом
ѣнї лѣне. — Пѣнѣ ачї прѣте сѣ гѣндѣа-
скѣ чїнеѣа, кѣ еѣ воїѣ ворѣї нѣмаї де лї-
тереле лѣгїнештї: дар о зїк ананте, кѣ
ачеаста мѣ интересеште маї пѣцїн де кѣт
тоѣте. Вѣ дѣпѣ поваца мїнцїеї мѣле, воїѣ
сѣ зїк чеѣашї І. дѣспре осебїтатеа шї ѣнї-
формїтатеа ан ортографїе, де каре с'а вор-
бїт маї антѣїѣ ан „Фоїїеа лїтерарѣ“, ІІ.
дѣспре ортографїе сѣтрѣнс-матерїалѣ,
адекѣ де лїтере, де каре с'а ворбїт маї де
кѣрѣнд ан нѣмїта Фоїїе.

I.

Прїлежїѣла ла дѣскатере асѣпра осебїтѣ-
цїлор шї а ненасторнїчїеї ан ортографїа
ноастрѣ, с'а дат де кѣтрѣ ансѣшї реда-
кторѣла, каре ан артїкѣлаѣ „традѣчере“ Но.
1 сѣ кѣїеште де „аѣте модѣрї де скрїере
че сѣ ѣд ла ної.“ Аста а андемнат пе
Д. ІІ*** де а фѣкѣт неште ѣзѣрї де сѣа-
мѣ ан Нро. 6 шї 7, ан каре не анѣацѣ,
кѣ тревѣїе сѣ сѣфѣрїм осебїтатеа ан ор-
тографїе. Ан ѣрмѣ редакторѣла Нро 7—8
скрїе ѣн артїкѣла де паче, ан каре зїче, кѣ
амѣндѣаѣз пѣрцїле сѣ ѣнѣск прѣа еїне ан-

трѣ сїне. Се веде, кѣ ачештї анѣзѣацї
ѣзрѣацї с'аѣ шї амѣзкат: пентрѣ кѣ де
атѣнчї нѣ с'а маї фѣкѣт дїн парте-ле нїчї
о мїшкаре. Ан адеѣзр фїѣш'каре арѣ арѣ-
птате ан парте; дар дѣскатереа н'а фѣкѣт
антїпѣзрїереа че тревѣїеа сѣ о факѣ. Прїчїна
дѣп'амѣа пѣрѣре нѣ е алта, де кѣт кѣ
лѣкрѣла нѣ с'а дѣсѣолтат дѣсѣѣршїт. Вѣ-
цїїѣ шї кѣ Д. ІІ*** осебїтатеа ан ор-
тографїе, шї кѣ Д. редактор ѣнїфор-
мїтатеа; дар кѣ ачесте анкѣ нѣ с'а
арѣтат нїчї пѣнтѣла, ан каре не пѣтем де-
осебї, нїчї чѣлалалт, ан каре тревѣ сѣ
не анѣоїм. Аста мѣ андемнѣ шї пе мїне
ка сѣ скрїѣ. — Маї антѣїѣ де тоѣте
тревѣ сѣ абем їдеї ѣне але термїнїлор,
карї с'аѣ антревѣнцїат де маї сѣс нѣмї-
цїї: ортографїе, граїѣ, пронѣнчїе.

„Граїѣла“ ла ної еѣте ансашї лїмеа
ан анѣелеѣла „сѣѣїектїѣ“, адекѣ „пѣ-
тїнцѣа де а не амѣзрѣтѣшї гѣндѣрїле прїн-
сѣнѣте анѣїате (кѣвїнте), сѣѣ ан скѣрт:
„пѣтїнцѣа де а ворѣї.“ Дѣстѣла де обшїте
сѣнт ла ної зїчѣрїле: „ї а сѣтат гра-
їѣла,“ „ї а венїт граїѣла“ адекѣ пѣтїнцѣа
де а ворѣї. Де ачѣа грѣѣск ѣа сѣ зїкѣ,
ворѣскѣ кѣ грѣа шї нѣ прїн скрїс. Амѣн-
дої дѣсѣѣтѣторїї антревѣнцїеѣзѣ „гра-
їѣла“ шї „пронѣнчїа“, пентрѣ о їдеї;
дар нѣ кѣ лоѣкѣ сѣ антревѣнцїеѣзѣ ѣна
пентрѣѣлалта: пентрѣкѣ ла ної „пронѣн-
чїа нїчї одатѣ нѣ ансѣмнїѣзѣ ачѣа че
ансѣмнѣѣзѣ „граїѣла“, адекѣ „пѣтїнцѣа де
а ворѣї.“ Ної кѣѣнѣтѣла „пронѣнчїе“ ла ан-
тревѣнцїѣм ан лок де „грѣїре“ шї маї
алѣс ан лок де кїпѣла грѣїреї кѣт пентрѣ
сѣнѣт шї мѣсѣра лѣї. Грѣїреа дар
шї нѣ „граїѣла“ ѣа сѣ зїкѣ ла ної „про-
нѣнчїе.“ Кѣнд зїк еѣ рѣмѣнеште: „кѣ-
таре грѣїеште фрѣмос,“ атѣнчї ам анѣ-

лес, кз ші про нѣнчїе фрѣмос. Аст-
фел кѣвѣнтѣла „пронѣнчїе“ есте ла ної де
прїос, — чела пѣцїн дѣпз жѣдека меа. —

Деспре ачесте ам ворѣит нѣмаї пентрѣ
кз се антревѣнчїеасѣрз ан маї сѣс нѣмі-
цїї артїкѣлаї; де алтмінтрїлеа ан матерїа
де каре ворѣим нѣ не дѣжѣтѣ мѣлт. Чела
маї ансемнѣтор термін есте „ортографїа.“

„Ортографїа“ ан рѣдѣчїна са ва сѣ
фїе „вїне-скрїере.“ Кѣвѣнтѣла дар ан-
семнѣасѣ ачееа, че ар тревѣї сѣ фїе лѣ-
крѣла. Дар фїнда-кз „скрїереа“ нѣ е тот
дѣйна бѣнѣ, їдеа ортографїеї маї вїне се
аратѣ шї се хотѣрѣште кѣ ачесте кѣвїн-
те: „кїпѣла, дѣпз каре се скрїе.“ Скрї-
птѣра есте вѣштмѣнтѣла лїмбей: де ачееа
тревѣе сѣ фїе кроїтѣ пе трѣп, — тревѣе
сѣ респѣнѣз лїмбей. Ан лїмбѣз тревѣе сѣ
осевїм „матерїа“ де „формѣ“: алтфел
нїчї одатѣ нѣ вом ешї ла вад. Прїн ма-
терїа лїмбей анцелегѣ „кѣвїнтеле ан сї-
не,“ маї кѣ сѣамѣ ансешї рѣдѣчїне ле.
Прїн „форма“ лїмбей анцелегѣ 1 кїпѣла,
дѣпз каре дїн доаз аѣ маї мѣлте елементе
се кѣмпѣне ѣнѣла: спре пїлдѣ дїн кѣ
шї вїне, кѣ-вїне, дїн кѣ шї легѣ кѣлег,
дїн кѣ шї прїндѣ кѣпрїндѣ, дїн кѣ шї
сокрѣ кѣ-скрѣ шчл.; 2. кїпѣла, дѣнѣ каре
дїн рѣдѣчїнѣ прїн їнтїндереа еї се фаче
алт кѣвѣнт: спре пїлдѣ ла ної адѣжѣнд
ла рѣдѣчїнѣ, мѣнт, їнца, тате шчл.,
прекѣм сѣффер сѣфферїнца, кред
кред-їнца, дѣвер-їнца, пѣчѣ-їн-
ца; дшезѣ-мѣнт, крезѣ-мѣнт,
скѣзѣ-мѣнт шчл.; бѣнѣтате, рѣ-
тате, грѣтате шчл.; 3. кїпѣла дѣпз
каре артїкѣла, про нѣмеле, нѣмеле шї вор-
беле (вербїї) се скїмѣз ла дѣосевїте кѣдерї
саѣ антѣмплѣрї; адекѣ кїпѣла, дѣпз каре
дѣклїнѣм шї кѣнѣжѣгѣм. — Дїчї ан

ѣрмѣ се поате рѣдѣче шї кѣмпѣнереа
формалѣ, саѣ сїнтакѣсѣла. Ачѣаста
ансѣ, ашеа е де нестаторнїкѣ ворѣїнд пе-
сте тот, ка шї матерїалѣла лїмбей. Ан
ортографїе нѣавем а фаче кѣ дѣнса.

Їм зїс, кз ортографїа е вѣштмѣнтѣла
лїмбей, шї ан лїмбѣз осевїїѣ матерїа де
формѣ: астфел ортографїа, се поате шї
тревѣе а се ампѣрцї ан ортографїа
дѣпз форма лїмбей. Ан ортогра-
фїа матерїалѣ, чїне пофѣште ка сѣ
не ѣнїм кѣ тоцїї, — адекѣ тоцї сѣ скрїе-
ем кѣїне шї нѣ кѣїне, пїїне шї нѣ
шї пїїне, мѣлѣѣмѣск шї нѣ шї мѣл-
ѣѣмѣск; рѣдїк аѣ арѣдїк, ардїкѣ,
шї нѣ шї рїдїк; скамнѣ шї нѣ шї
скаѣн, лѣмінат анвѣдерат шї нѣ
шї апїрат, — тоцї репаос, одїхнѣ,
рѣгѣзѣ шї нѣ шї дѣте (бѣнѣцѣнїї); —
арѣннѣ свѣрлїѣ; а свѣрлїѣ шї нѣ
шї їептѣ дїепт анїентѣ, — тоцї
арѣѣнѣ шї нѣ шї кѣпаррѣ (бѣнѣцѣнїї
дела їтѣлїенѣскѣла („саратѣ“); — тоцї
салаѣтѣцїе шї нѣ шї вїнеѣе (Арделе-
нїї), — тоцї хотѣрѣт шї нѣ шї ме-
нїт (Молдовенїї ан лок де destinatus);
кѣнѣкѣвѣнт, чїне пофѣште ка тоцї сѣ скрїем
антрѣн дїалект: ачѣла аратѣ анвѣде-
рат, кз нѣаре їдеї деспре лїмбѣ шї кѣл-
тѣра лор. Нѣ нѣмаї нѣавем тревѣнѣцѣ де
а скрїе тоцї антрѣн дїалект: ам лѣкра
шї фоарте не-анцелѣпѣеште. Прїчїна
есте, кз 1. Нѣ матерїа хотѣрѣште ка-
рѣктерѣла ѣнїї лїмбѣ: дар форма. 2. Чела
маї маре деспот аѣ домнѣ ал лїмбей есте
„овїчїеїла ворѣїреї де обѣште usus
aut consuetudo loquendi communis.“
Ачѣаста не анѣаѣѣ, кз аколо тревѣе сѣ не
ѣнїм, ѣнде сѣа ѣнїт тот неамѣла ачѣла,
каре поартѣ нѣме де рѣмѣн. ѣнде сѣа

ЗНІТ ПО П'ЯТ РОМЖН? Не-грешіт нх
 ан матеріе. Аста а фост ші ва фі осе-
 бітз тотдеаѣна дѣпз осебітатеа локѣріор
 пе знде лѣкѣск ромжні, каріи кѣ тоате
 ачесте с'аѣ анцелес антре сіне. З Скри-
 іна тоці антр'ѣн діалект, лімба сар стржм-
 тора ші ар сѣрѣчі фортте. Пзцаніа де
 тоате зілеле не аратз, кѣ сѣнт мѣлте
 кѣвінте кѣрате ромжнешті ампрѣштіате
 п'аічі ші п' аколеа, антревѣнцате нѣмаі
 де неште пласе де рѣмжні, каре де нѣ се
 вор анвреднічі де а фі прііміте анкѣрці,
 кѣ време пот сѣ пеіе, прекѣм аѣ періт
 мѣлте кѣ антревѣнцареа челор стрііне дін
 кѣрціле бісерічешті. Штім ші ачееа, кѣ се
 афлз антре рѣмжні кѣвінте рѣмжнешті,
 пе каре некѣноскжндѣле скрііторіі пріімеск
 ан локѣл лор пе алтеле стрііне. Аста о
 фак маі антѣіѣ дін ліпсз, аѣ маі біне,
 дін нецііицз; адекз нѣ штіѣ, кѣ сѣ афлз
 ла рѣмжні кѣвѣнт пентрѣ ідеа че воіеск сѣ
 о ампрѣтзшеаскз. Де аічєа се наште апоі
 ѣн обічєіѣ оре де а пріімі терміні стрі-
 іні ші атѣнчі кжнд авем кѣвінте рѣмжнешті,
 — кжнд авем акасз, че не треѣде: спре
 пілдз сѣ адѣк знѣл дін мѣлте. Скрііто-
 ріі ноштрі антревѣнцєазз кѣвѣнтѣла —
 аквєдѣкт, кжнд рѣмжнѣла арє треі кѣ-
 вінте пентрѣ ачєа ідеє, скок, єрѣгз,
 жіліп. Дін ачєсте треі кѣвінте, нічі знѣл
 сѣ нѣ фіє вреднік де маі маі марє чінсте,
 аѣ чєл пѣцін тот де о чінсте кѣ аквє-
 дѣкт? Чєл дінтѣіѣ — „скок“ — се ан-
 тревѣнцєазз маі мѣлт ан лок де канаа:
 дар „єрѣгз“ ші „жіліп“ токмаі ачєа
 ансемнєазз че арѣтзм прін аквєдѣкт:
 адекз „о апз рѣптз дін алт лок,
 ші аѣсз ла алтѣл прін скок, шан-
 цѣ, вал, згіаб шчл. Н'ам лок ачі, а
 арѣта маі мѣлте недрєптзці фѣкѣте лім-

бєі ноастрє кѣ кіпѣл ачєста. — Ансз де
 ші нѣ неам'афла ан ліпсз де кѣвінте, аѣ
 нѣ ва ста фѣрѣмос лімбєі рѣмжнешті сѣ
 аієз маі мѣлте нѣме пентрѣ о ідеє? —
 Пентрѣ че єсте лімба грєчєаскз чєа бєкіє,
 ашєа анавѣцітз де кѣвінте, — ашєа бє-
 гатз де зічєрї, — ашєа де бѣнз слѣжнікз
 скрііторѣлѣ? — Пентрѣкз с'аѣ кѣлті-
 віт патрѣ діалекте. Ші кѣм? Знєлє
 діалекте сѣнт кір ан фортмз осєбіте
 де чєлєлалте, — о непотрївітате, карє ан
 лімба ноастрѣ ладз лѣі дѣмнєзєѣ! нѣ се
 афлз. — Дѣпз єлініка, чєа маі аджнк ші
 орицінал кѣлтівітз єсте лімба Цєрманз;
 ші тотѣші чєі маі анвѣцаці Філолоці аі
 цєрманілоф мѣртѣрїєск кѣ пѣрєрє де рѣѣ,
 кѣ анкз нѣ с'аѣ антревѣнцат тоате
 діалектеле спре маі марє анавѣцірє а лім-
 бєі. Астфєл сѣ кѣієште Хєрдєр *), астфєл
 Фікєр **) шчл. — Адєвѣрат ла тоате не-
 мѣрїлє чєлє маі кѣлтівіте ан вѣропа, с'а
 лѣат кѣте зн діалект дрєпт нортмз, ан
 кѣрці ші ан лімба бѣнѣлѣі тон. Ансз
 ачєста с'а антѣмплат прєа фірєште, фіінд
 ачєл діалект ла кѣпіталз, аѣ івіндѣсє
 чєі маі бѣні скрііторї антрѣнсѣл. Дар'
 кѣ ачєст'а нѣ с'а анпїєдекат кѣлѣрѣ чє-
 лорлалте діалекте. Дін-анпротївз бєдєм,
 кѣ се ладз лімбєлє ачєлє, карє с'аѣ ан
 авѣціт прін антревѣнцареа маі мѣлтор
 діалекте. Ан сѣфршіт дін чєлє зісє бєдє
 орї чїне че єсте маі біне, маі анцєлєпцє-
 ште ші маі треѣвїнчос. — Штіѣ єѣ, кѣ
 сѣнт антре ної, карї прєгїнд, кѣ ді-
 лектѣл лор єсте чєл маі бѣн; ші дѣкѣ

*) Herder's gekrönte Preischrift „Ueber den Ur-
 sprung der Sprache. Wien, 1813. S. 14.

**) F. Fickler's „Anleitung zum Studium der grie-
 chischen und römischen Classiker. Wien und Triest,
 1821. Erster Theil, — S. 140.

ар пште, ар сілі пе тоці сз скріе ан ел. Дар сжнт анкредінцаг кз ачештіа сжнт, карі кѣноск маї пѣцін діалектеле ноастрє, ші маї пѣцін че ва сз зікз кѣлтѣра лімбеї. — О! алте нѣамѣрї кѣштз рѣмжшїцєлє лімбеї лор ка пе нѣште моаштє! — — Скрїе дар фїешчїше ан діалектѣла сзѣ кѣт пентрѣ матерїє, ка мѣлатє кѣвїнтє рѣмжнєштї дїн ѣнїєцє нєкѣноскѣтє сз єасз ла лѣмінз шї сз се ампрѣштїє антрє тоці рѣмжнїї. — Сз скріє фїешчїне ан діалектѣла сзѣ: ка лімбєа ноастрѣ сз се анбєогзцєаскз дє кѣвїнтє шї дє зїчєрї; кз атѣнчї нѣ ва фї скрїїторѣа сіліт сз тот прїїмєаскз дєла стрєїнї. Ан ѣрмз, скрїє ан діалектѣла сзѣ, нѣмаї сз скрїє рѣмжнєштє. — Салѣстїє, ачєл пѣтєрнїк скрїїтор, карє аштїѣт скрїє ашєа дє рєманєштє, арє ѣн кїп дє скрїєрє дє тот ал сзѣ. Антрє чєлє лалтє, пє градѣа чєл нѣмєск лѣтїнїї „сѣперлатїв.“ — єл ал скрїє тот дєѣна кѣ „sumus“ шї нѣ кѣ „simus“: снрє пїлдз maxumus, doctissumus, disertissumus. Салѣстїє а пззїт ачї єтїмєлєцїа: кз форма ачєєа, дє сѣперлатїв ла лѣтїнї нѣ є алтє, дє кѣт summus, summa, summum ліпїт дє адїєптїв. Дар кѣ тоатє ачєстє, Салѣстїє а скрїє лѣтїнєштє: аєкз а пззїт форма ла сфѣршїт, дєклїнжнд шї єл ка шї чєїа лалцї. — Мї се парє, кз ам анцєлєс пє д. II***. Домнѣа II. нѣдзѣдѣєск кз мз ва анцєлєцє шї пє мїнє, шї сєва ѣнї ан чєлє чє лє воїѣ зїчє акѣм асѣпра ѣнїформїтзцєї. Ла антжнїрєа мєа кѣ д. II. ан Бѣкѣрєштї ан аѣл 1836, мїам дєскопєрїт їдєїлє асѣпра кїнѣлѣї, дѣпз карє ар трєкѣї рєѣлатз лімбєа ноастрѣ, шї Домнїасєа а зїє, кз нѣ сжнтєм дє-партє ѣнѣла дє алтѣла. Вѣ тот ачєла сжнт, карє єрам атѣнчї. —

Акѣм сз нѣ антоарчєм ла артїкѣлѣ Рєдєкторѣлѣї, кѣ карє о сз вєрбєєк ан пєрсєанєа а 2. Фїїнд-кз ла дѣнїєлє сє трїмєтє ачєст артїкѣла.

Ан нѣмєрѣа I. ал Фєїєї Талє аї вєрбїт дє ѣн „Галїматїас,“ чє сз фачє ан ортографїа ноастрѣ. Вѣ гжндїєам, кз ачєл „Галїматїас“ о сє аїєз ѣн анцєлєс маї лалт. Дар ан артїкѣлѣ дє пачє Нрє. 7 шї ѣл мѣрѣїнєштї ла ортографїа стрѣнєс матерїалз, адекз ла літєрє. II*** Анкз тєа анцєлєс ка мїнє. Акѣлатзї кѣвїнтєлє ан-Нрє 7. „Шї апєї кїємѣ пє орї „карє прокопсїт ал нєамѣлѣї нєстрѣ ла нє „фзцзрїтє мѣртѣрїєїрє, дє сє поатє сєкєтї о ортографїє фзрѣ дє кѣноштїнцѣ „рзмзтїчєаскз.“ Маї жєс вєм анцєлєцє ачєстє кѣвїнтє маї єїнє. — Яш фї дорїт ка тѣ сз фї вєрбїт маї мѣлат дє ортографїа формалз дѣпз осєкїрєа чє о фѣкѣїѣ єѣ маї сѣс. Яста сє цїнє дє „фїїнцєа лѣкрѣлѣї; шї токмаї аїчї сжнт чєлє маї мѣлатє нєѣрмзтзцї шї осєбїтзцї. — Мїєм? плачє а анчєпє лѣкрѣла дєла кѣпзтѣїѣ, дар? воїѣ фї кѣт сз ва пѣтєа маї скѣрт: пентрѣ кз ан картєа чє цїо трїмєцѣ акѣм ла тїпар сє вєр чєтї маї пє ларг.

Лїмбєа єстє чєл маї фрѣмос продѣє ал мєхєнїєсмѣлѣї мїнцєї оменєштї. Лїмбєа єстє ѣн антрєг оргєнїк, — о мзїєстрїє вїє. Ячєст антрєг оргєнїк, нѣмаї атѣнчї ва фї „ѣн антрєг, — шї нѣ анвѣлмзшєа лз (chaos), кжнд осєбїтєлє лѣїпзрцї — кѣвїнтєлє, рѣдѣчїнєлє — вєр ачєа антрє сїнє чєвашї ѣнїформїтєтє. — Яста трєкѣє сз фїє. Лїмбєа — фїє дѣпз кѣм сє крєдєа одїнїєарѣ ѣн дар дєла о пѣтєрє маї аналтз, фїє дѣпз кѣм крєзѣ єѣ ѣн афлат ал мїнцєї ноастрє — єл

ТОДАШНА ТРЕБЪЕ СЪ РЕСПОНДЪЗ ЗЕСТЪМЪ-
ЛЪИ (СИСТЕМЪ) ДІН МІНТЕА НОАСТРЪ. ЛІМБА
ЄСТЕ АФЛАТЪ АЪ ШІ ДАТЪ ПЕНТРЪ КА СЪ НЕ
ДИСКОПЕРІМ ІДЕІЛ. ВА ДАР НЕ МІЖА ОЧІТ
ТРЕБЪЕ СЪ ФІЕ АН КЪСЪНЕТ (КЪНГЛАЗЪІРЕ)
КЪ ФОРМЕЛЕ, ДЪПЪ КАРЕ КЪЦЕТЪ, СОКОТЕ-
ШТЕ ШІ ЖДЕКЪ МІНТЕА НОАСТРЪ. АНТРЕ
ОСЄВІТЕЛЕ ФОРМЕ АЛЕ КЪЦЕТЪЛЪІ НОСТРЪ ДО-
МНЕСТЕ ЪН КЪНСЪНЕТ, — О ЪНІФОР-
МІТАТЕ. АЧЕАСТЪ ЪНІФОРМІТАТЕ ШІ
ЪРМЪТАТЕ ТРЕБЪІА СЪ СЕ АНТІПЪРЕАСКЪ
ШІ ЛІМЕІЛ. ЪНДЕ ЄСТЕ ДАР? АН МАТЕРІЕ, —
АН КЪВІНТЕ АН СІНЕ? НЪ. — АЧЕАСТА АМ
ЗІС'О МАІ СЪС ШІ О ПРІЧЕНЕ ОРІ ЧІНЕ.
АШЕА ДАР ВА ФІ АН ФОРМАЛЪА ЛІМЕІ? НЕ-
ГРЕШІТ АКОЛО, — АН КІПЪА, КЪ КАРЕ ДІН
МАІ МЪАТЕ ЄЛЕМІНТЕ СЕ КЪМНЪНЕ ЪНЪА, —
ДАР МАІ КЪ СЕАМЪ АН КІПЪА, ДЪПЪ КАРЕ ДІН
РЪДЪЧІНЪ СЕ ФОРМЕАЪЗЪ ААТЕ КЪВІНТЕ, ШІ
АН КІПЪА, ДЪПЪ КАРЕ СЕ ДЕКЛІНЕАЪЗЪ
НЪ МЕЛЕ ШІ СЪ КЪНЖЪГЪ ВОРБЕЛЕ, —
АН ЪРМЪ АН КІПЪА, ДЪПЪ КАРЕ КЪВІНТЕЛЕ СЕ
ЛЕАГЪ ЪНЪА ДЕ АЛЪА, КА СЪ ФАКЪО ЗІЧЕРЕ
ШІ СЪ ДЕА ЪН АНЦЕЛЕС. — (ДАР АСТА ДІН
ДІН ЪРМЪ СЕ ЦІНЕ ДЕ СІНТАКС, ШІ НЪ Є
СТАТОРНІКЪ КА ЧЕЛЕЛААТЕ ФОРМЕ АЛЕ ЛІМЕІ).
ФОРМАЛЪА АЧЕАСТА ХОТЪРЕШТЕ КАРАКТЕРЪА
ЪНЕІ ЛІМБЕ. АН ЄА ЄСТЕ АЧЕА ЪНІФОРМІТАТЕ
ШІ ЪРМЪТАТЕ, АА КАРЕ А ПОВЪЦІТ НЪТЪРА
ПЕ ОМ, ДЕ ШІ ЄА АЧЕАСТА НЪ О ВЪГЪ ДЕ
СЕАМЪ. ДЕ АЧЕА АМ ЗІС, КЪ ЛІМБА ЄСТЕ ЧЕЛ
МАІ ФРЪМОС ПРОДЪС АЛ МЕХАНІСМЪЛЪІ МІНЦЕІ
НОАСТРЕ. ЪРМЪТАТЕА АЧЕАСТА АШЕА Є АНТІ-
ПЪРІТЪ АН ОРІ ЧЕ ЛІМБЪ, АНКАТ, — ДЕ ШІ
ФІРЕА ШІ ОРГАНЪА ГРАІЪЛЪІ ОАМЕНІЛОР СЕ ДЕ-
ОСЄВІШТЕ ДЪПЪ КЛІМЕ ШІ ААТЕ АМПРЕЖЪРЪІ,
— АЪ ПЪХІТ ТОАТЕ НАЦІАЛЕ О ЪНІФОРМІТА-
ТЕ АН ФОРМАРЕА КЪВІНТЕЛОР, АН ДЕКЛІНА-
РЕА ШІ КЪНЖЪГАРЕА ЛОР. АСТА СЕ ВЕДЕ
МАІ АЪМІНАТ АНТР'О ЛІМБЪ, КАРЕ Є АНКЪ

АН СТАТЪА ЄІ ЧЕЛ ФІРЕСК: АДЕКЪ ДЕ КАРЕ
НЪ С'АЪ АПЪКАТ ШІ ЪНЪА ШІ АЛЪА СЪ О
СКІМОСЕАСКЪ ДЪПЪ ПЛАН. ТРЕБЪЕ ДАР СЪ ФІ
АЧЕА ЪНІФОРМІТАТЕ ШІ АА НОІ: ДАР НЪ А
СКРІІТОРІІ ЧЕІ НОІ. ВА ЄСТЕ АН ЛІМБА РЪ-
МЖНЕАСКЪ ДЕ ОБШТЕ. ДЕ АІЧІ ВОМ КЪ-
НОАЩЕ, КЪ ЛІМБА РЪМЖНЪЛЪІ Є А РЪМЖНЪЛЪІ
ШІ НЪ АЛ АЛЪІА, — ДІН ФОРМАЛЪА ЧЕ ЄСТЕ
АКОЛО. НЪ ПЕНТРЪ АЧЕА Є ЛІМБА РОМЖНЕА-
СКЪ, РОМЖНЕАСКЪ, ШІ НЪ ААТА, ПЕНТРЪ
КЪ АРЕ КЪ-ВІНЕ, КЪ-ЛЕГ, КЪМ-НАТ
ШЧА, КЪЧІ ПЕ АЧЕСТЕ АЕ АРЕ ШІ АЪТІНЪА.
ПЕНТРЪ АЧЕА Є РЪМЖНЕАСКЪ ШІ НЪ АЪТІНЪ,
ПЕНТРЪКЪ ДІН КЪ АЪ КЪМ ШІ АЕГЪ, ВІНЕ,
НАТ А ФЪКЪТ КЪ-ЛЕГ, КЪ-ВІНЕ, КЪМ-НАТ
ОРИЎНАЛ ШІ ФІРЕШТЕ, — НЪ КА АЪТІНЪА АМ-
ПРОТІВА НЪТЪРЕІ ДІН СІМ ШІ VENIT, lego
natus, con-venit, col-ligo, cog-nat is!
ШЧА. НЪ ПЕНТРЪ АЧЕА Є ЛІМБА РЪМЖНЕАСКЪ
РЪМЖНЕАСКЪ ШІ НЪ ААТА, КЪ АРЕ СКАД,
АШЕЪЪ, КРЕД, СЪФФЕР: ПЕ АЧЕСТЕ АЕ
АРЕ ШІ АЪТІНЪА. ПЕНТРЪ АЧЕА Є РЪМЖНЕА-
СКЪ, КЪ Ш'А ФЪКЪТ „СКЪЗЪМЖНТ, АШЕ-
ЗЪМЖНТ, КРЕЗЪМЖНТ, — КРЕДІНЦЪ,
СЪФФЕРІНЦЪ, ШІ НЪ АШЕЪЪМЕНТ —
КРЕЗЪМЕНТ, СПЪЗЪМЕНТ, КРЕДЕН-
ЦЪ, СЪФФЕРЕНЦЪ. — НЪ ПЕНТРЪ АЧЕА
Є ЛІМБА НОАСТРЪ А НОАСТРЪ ШІ НЪ ГРЕ-
ЧЕАСКЪ, ПЕНТРЪ КЪ АРЕ ФЪРТАТЪ, АРЪМЪ,
ТЕМЕІЪ: АЧЕСТЕ СЖНТ ШІ ГРЕЧЕШТІ; ДАР
РЪМЖНЪА А ЗІС А ФЪРТАТЪЛЪІ, А ТЕМЕІ-
ІЪЛЪІ, ШІ НЪ ТЪ ФЪРТАТЪ, ТЪ ТЕ-
МЕІЪ, ТЪ АРЪМ ШЧА. — АСЕМЕНЕА АЪ
ЗІС РОМЖНІІ ШІ АШЕА АЪ ШІ СКРІС СКРІІТО-
РІІ ЧЕІ ВЕКІ: А КАСЕІ, А МЕСЕІ, А МЪІЕ-
РЕІ, ШІ НЪ А КАСІІ, А КАСІ, А МЪЕРІІ,
А МЪІЕРІ, А МЕСІІ, А МЕСІ ШЧА. — ВЕДЕ
ОРІ ЧІНЕ, КЪ ФОРМЕЛЕ АЧЕСТЕ ХОТЪРЪКЪ ХА-
РАКТЕРЪА ЛІМЕІ-НОАСТРЕ, САЪ МАІ КІАР:
ПРІН АЧЕСТЕ, ШІ ААТЕА АСЕМЕНЕ СЕ ОСЄВІШТЕ

ЛІМБА НОВАСТРЪ ДЕ ЧЕЛЕЛААТІ ЛІМБЕ, — ПРІН
 АЧЕСТЕ ЄСТЕ ЛІМБА РЪМЖНЕАСКЪ РЪМЖНЕА-
 СКЪ ШІ НЪ АЛТА. — ШІ ІАТЪ, ТОКМАІ АН
 АЧЕСТЕ ФОРМЕ, АН АЧЕСТ КАРАКТЕР АЛЕ ЛІМ-
 БЕІ НОВАСТРЕ ЄСТЕ АДЕВЪРАТЪА ГАЛІМАТІАС
 АЪ ГАЛІМАТЕЙЪ! — АН ЛОК ДЕ КЪМ-
 ПЪТІМІРЕ, КЪМПАТРІОТ, КЪПРІНДЕ,
 ДЕЛА КЪ АЪ КЪМ ШІ ПЪТІМІРЕ, ПАТРІО-
 Т, ПРІНДЕ АЪ АНЧЕПЪТ А СКРІЕ АМПО-
 ТРІВА АНАЛОЇЕІ РОМЖНЕСТІ КОМПЪТІМІРЕ,
 КОМПАТРІОТ, КОПРІНДЕ! — АН ЛОК
 ДЕ АНТ, ІНЦА АЪ АНЧЕПЪТ А СКРІЕ ЄНТ
 ЄНЦА, ЄЛЕМЕНТ ІНФЛАЄНЦА, ІР' АМ-
 ПОТРІВА ЄЅФОНІЕІ РЪМЖНЕСТІ, КАРЕ ПЕ Є
 АНАІНТЕ ДЕ НТ, НД, НЦ, АЪ АЛ МЪТЪ
 АН І — ПРЕКЪМ КРЕДІНЦА, СЪФЕРІНЦА
 АН ЛОК ДЕ КРЕДЕНЦА, СЪФЕРЕНЦА, —
 АЪ АЛ ФАЧЕ А, — ПРЕКЪМ ВЪНТ, АН ЛОК
 ДЕ ВЕНТ, ВЕШТМЪНТ АН ЛОК ДЕ ВЕШТ-
 МЕНТ ШЧА. — АСЕМЕНЕ АН ЛОК ДЕ ОАМЕ-
 НІІ 8НІІ СКРІЪ ОАМЕНІ: АДЕКЪ АПЪДЪ ПЕ
 АРТІКЪА, КАРЕ А ФОСТ АН СІНГЪРІТ АН
 ТОАТЕ КЪДЕРІЛЕ, ШІ ПЕ КАРЕ АА АММЪАЦІТ
 АН ЧЕЛЕ-ЛААТЕ КЪДЕРІ ІР' АЛ ПЪН АА ЛОК:
 КЪЧІ КЪ ТОАТЕ КЪ ЄІ СКРІЪ ОАМЕНІ АН
 ЛОК ДЕ ОАМЕНІІ, ДОМНІ АН ЛОК ДЕ ДО-
 МНІІ, ТОТЪШІ АН ЧЕНІТІВ ШІ АН ДЪ-
 ТІВ ЗІК: А ОАМЕНІ-ЛОР, А ДОМНІ-
 ЛОР ШЧА. ТОТ АШЕА СЕ ФАЧЕ ШІ АА ЧЕЛЕ
 ФЕМЕІЕШТІ, 8НДЕ АА АММЪАЦІТ ПЪН ПЕ АР-
 ТІКЪА АА СЪЖРШІТ ШІ АПОІ АН СІНГЪРІТ КЪ
 ТОАТЕ КЪ Є ААН НОМІНАТІВ МЪІЕРЕ-А,
 ЗІК А МЪІЕРІІ КА НОМІНАТІВЪА ЧЕЛОР ВЪР-
 БЪТЕШТІ ОАМЕНІІ; — 8НІІ ЗІК: А МЪ-
 ІЕРІІ! — ДАНЪ ТЪ ВОРБІНД НЪМАІ ДЕЛІТЕРЕ,
 КАРЕ СЪНТ НЕШТЕ ФІГЪРЕ ДЕ ТОТ ВОЛ-
 НІЧЕ (АРБІТРАРІЕ —) АІ ЗІК, КЪ СЕ ФАЧЕ ГА-
 ЛІМАТЕЙЪ: КЪ МАІ МАРЕ ДРЕПТ ПОЧ ЄЅ СЪ
 ЗІК, КЪ СЕ ФАЧЕ „МАТЕЙЪА КОКОШЪ-
 АЪІ“ АН ЛОК ДЕ „КОКОШЪА АЪІ МА-

ТЕЙЪ,*“ КЪНД КІАР АН ПЪНТЪРІЛЕ ЧЕ ЄРАЪ
 ОДАТЪ ХОТЪРЪТЕ ДЕ КЪТЪРЪ НЕАМЪА НО-
 СТЪРЪ СЕ ФАЧЕ АСТЪЕА ДЕ АН ВЪЗАМЪШААЪ.
 ТОАТЕ НАЦІІЛЕ АШІ АЪ ФОРМЕЛЕ ЛІМБЕІ ЛОР,
 ШІ ДЛОСЕБІТ ДЕКЛІНЪРІЛЕ, МАІ МЪАТ МАІ
 ПЪЦІН ХОТЪРЪТЕ: ДАР НОІ ДЕ, 8Н РЕЄТІМП
 АНКОАЧЕ НЪ НЕ МАІ ПЪТЕМ СТАТОРНІЧІ АА
 8Н ЛОК, ШІ ДЕ ЧЕ СІ АММЪАЦЕСК СКРІІТО-
 РІІ, ДЕ АЧЕЕА КРЕШТЕ ШІ НЪМЕРЪА ОРТОГРА-
 ФІІЛОР: ФІЕШКАРЕ ВА СЪ ФІЕ РЕФОРМЪТОР. ЧЕ
 О ФІ ПРИЧІНА? АСТА, КЪ АМ ПЪРЪСІТ ВЕКІЛЕ
 ШІ ДЕ ОБЦІЕ СФІНЦІТЕЛЕ ФОРМЕ АЛЕ РЪМЖНЪ-
 АЪІ. — ЧІНЕ А АН ВЪЦАТ ПЕ РЪМЖНІ АА ФОР-
 МЕЛЕ АЧЕЛЕ? НЪТЪРА КАМ МЕХАМІЧЕШТЕ:
 АДЕКЪ ФЪРЪ ДЕ А ВЪГА ОМЪА ДЕ СЕАМЪ. —
 НЪТЪРА НЪ ФАЧЕ СААТ; АСТЪЕА ШІ АН ЛІМ-
 БЪ, НІЧІ О СКІМБАРЕ НЪ ПОАТЕ ФІ ФЪРЪ КЪ-
 ВЪНТ. АНТРЕБЪМ ДАР: ЧЕ КЪВЪНТ АЪ АВЪТ
 АІ НОШТРІ, КЪНД АЪ АНЧЕПЪТ А СКРІЕ АМ-
 ПРОТІВА ОБІЧЕААЪІ ДЕ ОБШТЕ? АІЧІ АРЕ ЛОК
 АНТРЕБАРЪА МЕА ДЕЛА АНЧЕПЪТ: „ОАРЕ С'А
 СІМЦІТ ТРЕБЪІНЦА ДЕ А ПЪРЪСІ ФОРМЕЛЕ ЧЕЛЕ
 ЛЕУЪІТЕ, ШІ ДР' А ФАЧЕ АН ОІРІ? — НЪ

*) КЪВІНТЕЛЕ АЧЕСТЕ ПОАТЕ СЪ НЪЛЕ АНЦЕ-
 ЛІАГЪ МЪАЦІ. ГАЛІМАТІАС ЄСТЕ ЗІЧІРЕ
 АЪТІНІАСКЪ Galli Matias АЪ Mathias
 Galli, АДЕКЪ МАТЕЙЪ АА КОКОШЪ-
 АЪІ, СЪЪ МАТЕЙЪА КОКОШЪАЪІ. —
 ОНЪН КЪ 8Н АДВОКАТ АР ФІ АВЪТ А
 АПЪРА АНАІНТЕА ЖЪДЕУЪАЪІ О ПРИЧІНЪ ПЕН-
 ТЪРЪ 8Н КОКОШ АА 8НЪІ ОМ, ПЕ КАРЕ
 АА КІЕМА МАТЕЙЪ. АДВОКАТЪА 8ЪДІМ-
 АЪСЕА ЗІК МАІ ДЕ МЪАТЕ ОРІ Galli Ma-
 thias АН ЛОК ДЕ Gallus Mathias,
 АДЕКЪ МАТЕЙЪА АА КОКОШЪАЪІ АН
 ЛОК ДЕ КОКОШЪА АЪІ МАТЕЙЪ. ДЕ
 АІЧІ СЕ НАШТЕ КЪВЪНТЪА ГАЛІМАТІАС
 ШІ АН СЕМНЕАЪЪА 8АЪІДАЪ, АН КЪРЪКЪ-
 ТЪРЪ АН ВЪЗАМЪШААЪ, АН ГЪЗАМЪ-
 ЧЕААЪ ШІ Ч.А.

КРЕЗЪ КЪ АМ' ВА ПЪТЕА РЕСПЪНДЕ ЧИНЕВА „Д А Р.“ — ІАТЪ ДАР ДЕ ЗНДЕ ІСВОРЕСА АН-КЪРКЪТЪРІЛЕ АН ОРТОГРАФІА АЧЕВА, ЧЕ ПОФТЕШТЕ ЗПИФОРМИТАТЕ, ПОФТЕЩЕ КА СЪ НЪ АНВОІМ. ШІ ЗНДЕ НЕ ВОМ ПЪТЕА ЗНИ? РЕСПЪНДЕСА ЄСТЕ ЛІСНЕ: „СЪ НЕ АНТОДРЧЕМ КЪ „ФОРМАЛЪА ЛІМБЕІ АНАПОІ, ДЕ ЗНДЕ АМ ПЛЕ-„КАТ.“ НЪМАІ АІЧІ ПОАТЕ СЪ АНЧЕТЕЗЕ ДЪХЪА ПАРТИДЕІ: ПЕНТРЪ КЪ НЪ БОРЕШТЕ ГРАМАТИКЪА, ЧІ НАЦІА АНТРЕАГЪ, — АН СЪШ ЛІМБА ПРІН ОРГАНЪА ЛЪІ. НЕ ТРЕБЪЕ ДАР' О ГРЪМАТИКЪ РЪМЖНЕАСКЪ, ШІ МАІ ДЕ СЪ ВЪРШІТЪ РЪЗІМАТЪ ПЕ ПРІНЧЕПІІ СЪІ. — Місе паре къ ашеа тРЕБЪЕ СЪ АНЦЕЛЕ-УІМ КЪВІНТЕЛЕ ЛЪІ ІІ*** „ШІ АПОІ КІЕМЪ ПЕ „ОРІ КАРЕ ПРОКОПСІТ АЛ НЕАМЪЛАІ НОСТРЪ „ЛА НЕФЪЦЪРІТА МЪРТЪРІСІРЕ, ДЕ СЕ ПОАТЕ „СОКОТІ О ОРТОГРАФІЕ ФЪРЪ ДЕ КЪНОШІН-„ЦЪ ГРЪМЪТІЧЕАСКЪ.“ — ДАР ШІ КЪВІН-ТЕЛЕ ЧЕ ЗРМЕАЗЪ ДЪПЪ АЧЕШТЕ, СЪНТ ВРЕД-НІЧЕ ДЕ А СЕ ЛЪА АН БЪГАРЕ ДЕ СЪАМЪ, ПЕН-ТРЪ КЪ СЪНТ ФОВАТЕ АДЕВЪРАТЕ: „О ЛІМ-„БЪ КА А НОАСТРЪ, ЄСТЕ МАІ ОРІУІНАЛЪ ШІ „МАІ АДЖНЪ, ОРІ ЧІНЕ ЧЕ СОКОТЕШТЕ, — „ДЕ КЪТ СЪ О ПОАТЪ АМЕРЪКА ОРІ ЧЕ КРО-„ІТОР ДЪПЪ ФАНТАСІА СА.“ — НЪ ГЪН-ДЕАСКЪ ЧІНЕВА, КЪ Є ЛЪКРЪ ПЪЦІН А СКРІЕ ГРЪМАТИКЪ, ШІ КЪ ОРІ КАРЕ ЄСТЕ КІЕМАТ АЛ АЧЕШ ЛЪКРЪ. „ДАКЪ ЄСТЕ ВРЕ ЗН ЧЕ, АН „КАРЕ ФОЛОСЕШТЕ ШІ ПЛАЧЕ ФІЛОСОФІРЕА, АЧЕА-„СТА Є ГРЪМАТИКА, КАРЕ ФЪРЪ ДЕ О АС-„КЪЦІМЕ ФІЛОСОФІКЪ Є РЕЧЕ ШІ ДЕ „ТОТ НЕРОДНІКЪ“).

*) Si quidquam est, in quo philosophari utile et jucundum est, Grammatica est, quae sine subtilitate quadam philosophica friget, omnique fructu destituitur. „Oeder Chronologia Grammaticae. §. 1.

МАІ ПЕ ЛАРЪ НЪ ПОЧЪ СЪ МЕ СЛОБОЗ АН ПЪНТЪРІЛЕ АЧЕШТЕ, ПЕНТРЪ-КЪ ПРЕКЪМ АМ ЗІС, АЧЕШТЕ ТОАТЕ СЕ ДЕСЪВАЛІЕ ДІН ПРІН-ЧЕПІІ СЪІ АН МАІ СЪС НЪМІТА МЕА КАРТЕ, АН КАРЕ СЕ РЕСПЪНДЕ ШІ ЛА АНПРОТІВІРІЛЕ ЧЕ АР ПЪТЕА СЪ МІ СЕ ФАКЪ. АШ ДОРІ КА АЧАСТЪ КЪРТИЧІКЪ СЪ ФАКЪ О МІШКАРЕ АН ЛІТЕРАТЪРА НОАСТРЪ. — АКЪМ АНКЕІЪ АЧЕШ АРТИКЪА КЪ КЪВІНТЕЛЕ: „АН МАТЕРІА ЛІМ-„БЕІ ОСЕВІТАТЕ, ЗНІТАТА АН ФОР-„МАЛЪА ЄІ.“ (Ва ЗРМА.)

В А Р І В Т Ъ Ц І.

— ЗН ОМ, КАРЕ АВЕА ВЕНІТ ДЕ 15,000 ФРАНЧІ АН ХЪРТИІ ДЕ СТАТ, А МЪРІТ ШІ А ЛЪСАТ ПЕ НЕВАСТА СА ГРЕА. ДІАТА КОПРІНДЕА, КА ДАКА НЕВАСТА СА ВА НАЩЕ ФЕЧОР, ЄА СЪ ІА А ТРЕІА ПАРТЕ, ШІ ФЕЧОРЪА ЧЕЛЕЛАЛТЕ ДЪЗ ПЪРЦІ; ІАР, ДАКА ВА НАЩЕ ФАТЪ, МЪМА СЪ ІА ДЪЗ ПЪРЦІ ШІ ФАТА О ПАРТЕ. НЕВАСТА А НЪКЪШТ ЧЕМЕНІ, ЗН ФЕЧОР ШІ О ФАТЪ. СЕ АНТРЕАВЪ АКЪМ, КЪМ СЪ СЕ АМПАРЦЪ АВЕ-РЕА? ЖЪДЕКАТА АЪ ХЪТЪРЪТ, КЪ ДЪПЪ ВО-ІНЦА ТАТЪЛАІ, МЪМА ЗРМЕАЗЪ СЪ ПРІІМЕАСКЪ НЕГРЕШІТ. ФІЕ КОПІАЛЪ САЪ ФЕЧОР САЪ ФА-ТЪ, А ТРЕІА ПАРТЕ. ДЕ АЧЕА СЕ КЪВІНЕ СЪ І СЕ ДЕА А ТРЕІА ПАРТЕ; ІАР ЧЕЛЕЛАЛТЕ ДЪЗ ПЪРЦІ СЪ СЕ АМПАРЦЪ ДЪПЪ КОПРІНДЕРЕА ДІЕ-ЦІІ. АСТФЕЛ МЪМА А ПРІІМІТ ЗН ВЕНІТ ДЕ 5,000 ФРАНЧІ, БЪІАТЪА ДЕ 6,666, ШІ ФАТА ДЕ 3,333.

— ЗН МЪЗІКАНТ АНЪМЕ ПАПА ДЕЛА ПАРІС А АФЛАТ ЗН ІНСТРЪМЕНТ НОЪ, ПЕ КАРЕ ЛА НЪМІТ „КЛАВІР ФЪРЪ КОАРДЕ.“ ТОНЪРІЛЕ ЄС ПРІН НІ-ЩЕ ТЪБЛІЦЕ ДЕ МЕТАЛ ШІ АСЕМЪНЪ КЪ ТОНЪРІ ДЕ ХАРФЪ ШІ ДЕ КЛАВІР.

Dela Redactie.

НЕ АЖИГЪ РЕКЪНОЩІИЦЪ КЪТЪРЪ Ч. ПЪБЛІКЪ, КАРЕ НЕАЩЪ АНТИНС ПЪНЪ АКСЪМ МЪЖИЪ
ДЕ АЖЪТОРІЪ, АВЕМ ЧІНСТЕ А МАІ ФАЧЕ КЪНОСКЪТ АНЪКЪ ОДАТЪ, КЪМЪКЪ

Gazeta de Transilvania

și

Fóea pentru minte, inimă și literatură

КОРЪРМА А СЪ ДА ШІ ПЕ АНЪА ВІІТОРІЪ

1 8 3 9,

КЪ КІПЪА АРЪТАТЪ ЛА НР. 20 АІ АЧЕСТІІ ФОІ ДІН СЕМ. 2-ЛЕА.

АВЕМ НЪДЕЖДЕ, КЪМЪКЪ ДЪПЪ КЪМ СЪ АНТИНА ТОТ МАІ МЪАТ АНДЪРЪРІЛЕ НЪ-
рІНЦЪЩІІ НОАСТРЕ СЪ ТЪ ПЪЖІРІ ПРЕСТЕ НОІ, ИР ДЕ АЛЪ ПАРТЕ ЛІТЕРАЦІІ РЪМЪНІЛОР СЪ
ГЪТЕСК СЪ АЪКРЕ КЪ КЪЛАДЪРЪ ПЕНТЪРЪ ВІНІЛЕ ПАТРИЛОР ШІ А ФРАЦИЛОР СЪІ, АША ШІ АЪ-
КЪРЪРІЛЕ ЧЕ ВОР СЪ ЁАСЕ АН ФОІЛЕ НОАСТРЕ, ВОР АНТЕРЕСА ПЕ ПЪБЛІКЪА ЧЕТІТОРІЪ. НЪ
КОМ ВІТА А АНГРІЖІ КЪ СЪХЪМЪТАТЕ, КА КЪПРИНСЪА ФОІЛОР СЪ РЪСПЪНЪЪ ТІТЪЛЕЛОР ШІ
ГЪСТЪАЪІ ДЕ ЧЕТІТЪ, ЧЕ, ДЪПЪ КЪМ ПРІЧЕПЕМ КРЕЩЕ ТОТ МАІ МЪАТ. ПЪБЛІЧІТАТЕ АЦЪН-
ТЪМ НОІ. РЕДАКЦІА ШІ ВДІТОРЪА ДІН ПАРТЕШІ НЪ ВОР КЪЩА НІЧІ АНТЪРЪЧЕСТ АН НІЧІ
О ЖЪРЪФЪ; ШІ СОКОТИНА ЛА ВРЕМІЛЕ АН КАРЕ ТЪЖІМЪ, РЪСПЪТІРЕА ЧЕА МАІ МАРЕ ЛЕ ВА
ФІ МЪАЦЪМІРЕА ЧЕА ДІН АЪНТЪРЪ, КЪМЪКЪ АНТРЕ ЧЕЛЕ МАІ АПЪСЪТОАРЕ АМПРЕЖЪРЪРІ, АЪ
ПЪТЪТЪ ТОТЪШІСА АДАОУЕ ЫН ГРЪЖЪЦЪ ДЕ НЪСІП ЛА СПОРІРЕА ВІНЕАЪІ ДЕ ОБЩЕ, ПЕ КАРЕ НІЧІ
ОДАТЪ НЪА ПЕРДЕМ ДІН НАІНТЕА ОКІЛОР НОЩРІ. РЪВНА САЪ РЪЧЕАЛА ПЪБЛІКЪАЪІ ВА ПРІ-
ЧІНЪІ ВІАЦА САЪ МОАСТРЕА АЧЕСТОР ФОІ.

ПРЕЦЪА АМБЕЛОР ФОІ, КЪМЪ С'АЪ МАІ АНЕМНАТЪ, ЁСТЕ ПЕ ЫН АН 4 ф. 48 кр. ару. КЪ
ПОЩА ШІ 4 ф. 16 кр. ару. ФЪРЪ ПОЩЪ, ИР' ПЕ ЫН ЖЪМЪТАТЕ ДЕ АН 2 ф. 24 кр. КЪ
ПОЩЪ ШІ 2 ф. 8 кр. ФЪРЪ ПОЩЪ.

АЕОНАЦІІ, КАРІІ СЪ ВОР ПРЕНЪМЕРА АНАІНТЕ ПЕ АНЪА 1839, ПОТ СЪ ПРІІМЕАСКЪ
ФÓЕА ПЕНТЪРЪ МІНТЕ ШЪА. ДІН СЕМЕСТРЪА АЧЕСТА КЪ 1 ф. ару.

ДД. Пренѣмеранці сѣ биневоіаскѣ а'шї трїміте адреселе сале нѣнѣ ла 1. Іанваріе 1838 прїн Дерезторїле де пошѣ че сѣ афлѣ маї апроапе с'ащ прїн шїдциї ноїрї ДД. Кореспонденці — кѣт сѣ поате скріє лимпедє.

Ърѣчоаса ачеа ампрежѣраре де а сѣ перде шї а сѣ десфаче пакетѣрїле ла експедиціїле де поще, сокотїм кѣ с'ащ рїдікат прїн мїлостїва орѣндѣїалѣ че о кѣшїгарѣм дїн ноѣ сѣпт нѣмѣрѣла Преаналтеї Кѣрци 4168 а. 1838, анкѣт де ачї н'анте пофтім пе ДД. Яконаці, ка не прїїмїнд дїн антѣмплааре вре ѣн нѣмѣр дїн фоїле нодетре, аѣпѣ че вор черчета ла експедиціа кѣвїїнчоасѣ де пошѣ, фѣрѣ антѣрѣїере сѣ биневоіаскѣ а не фаче де шїре.

Брашов, 1838 — Декемвр. 3.

Георгіе Барїц,
Редактор.

Joan Gött,
Editor.